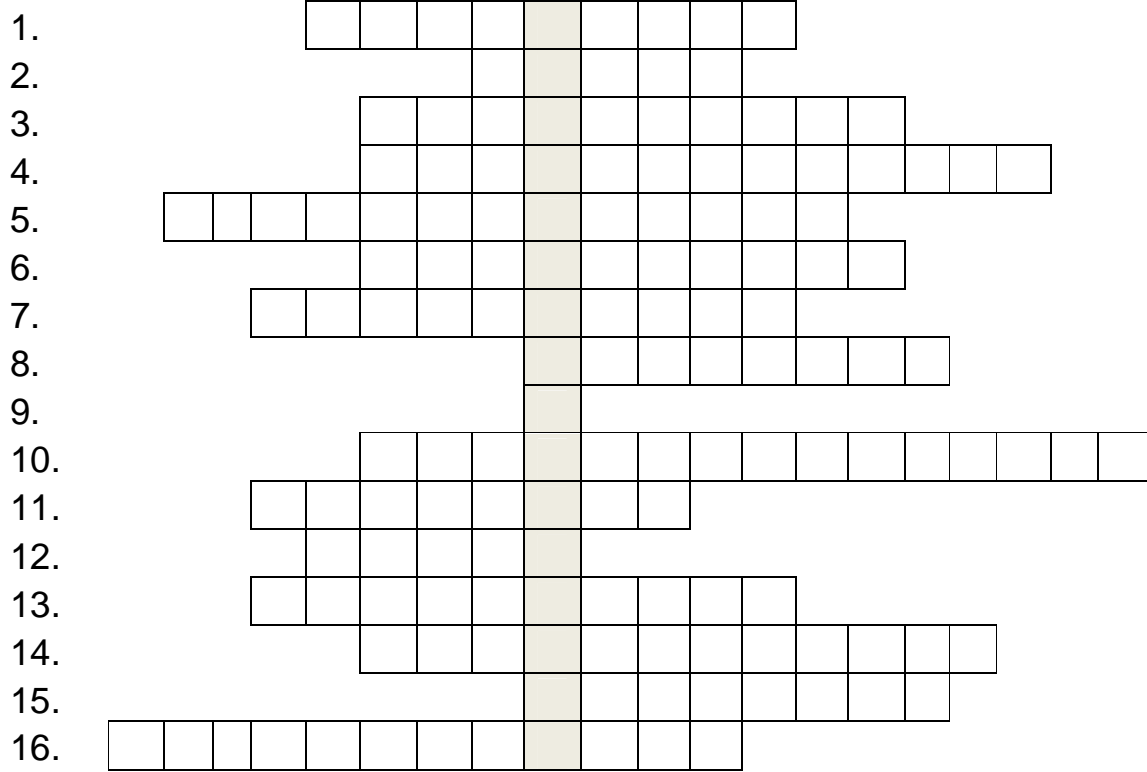

KOKO REITIN PITUISET TEHTÄVÄT

RISTIKKO Etsi vastaukset reitiltä ja täytä ristikko!

1. Lähtöpaikkamme on Maaherran ...?
2. Mikä oli Suomen pääkaupunki ennen Helsinkiä?
3. Minkälaisen oppilaitoksen rakennuksia Piispankadulla on paljon?
4. Mikä puisto sijaitsee Piispankadun päässä?
5. Mikä silta vie junat Aurajoen toiselle puolelle?
6. Mikä oli varsinainen rikollispesäke 1800-luvulla?
7. Mihin vainajat vietiin 1000-luvulla?
8. Missä piispa sijaitsi keskiajalla Suomen yhteiskunnan arvojärjestyksessä?
9. Aakkosten neljäs kirjain?

10. Keskiaikaisen Kaarinan pitäjän kirkko?
11. Täällä sijaitsee vanha satamapaikka ja piispanlinna!
12. Suomen mahtavin ihminen 1200-luvulla?
13. Mistä savea saatiin niin paljon, että voitiin perustaa tehdas?
14. Minkä tuotantolaitoksen kirkko omisti jo 1200-luvulla?
15. Harrastus, jota voi harrastaa Aurajoessa?
16. Millä nimellä koskessa rymiseviä jäitä kutsuttiin?

ETSI JA MIETI

Etsi kysymyksiin vastauksia reitiltä sekä itse päättämällä!

1. Miten vanhoja rakennuksia on käytetty hyväksi nykypäivänä?

---

2. Mikä merkitys Aurajoella on ollut Turulle ja sen ympäristölle?

---

3. Mitä terveysriskejä vanhassa Turussa oli?

---

4. Miten Aurajoesta huolehtiminen on muuttunut aikojen kuluessa?

---

5. Miksi Barkerin tehtaan rakennukset ovat yhä olemassa, vaikka tehdas ei enää toimi?

---

6. Miten luonto on muuttunut Turun alueella vuosisatojen kuluessa?

---

7. Millainen merkitys Koroisilla oli keskiajan suomalaisille?

---

8. Miksi piispa asettui juuri Koroisiin?

---

9. Miten Aurajokea on hyödynnetty yritystoiminnassa?

---

10. Miten tärkeänä pidetään sitä, että Aurajoessa on kalaa? Perustele!

TEHTÄVIEN VASTAUKSET

RISTIKKO

1. Makasiini	7. Kalmistoon	12. Piispa
2. Turku	8. Ylimpänä	13. Aurajoesta
3. Yliopiston	9. D	14. Tiilitehtaan
4. Tuomaanpuisto	10. Pyhän Katariinan	15. Kalastus
5. Rautatiesilta	11. Koroinen	16. Halisten ukot
6. Raunistula		

Ristikon avainsana on Suomen sydän polku.

ETSI JA MIETI

1. Niitä on kunnostettu ja otettu uudelleen käyttöön esimerkiksi yliopisto- ja museorakennuksina.	melkein pelkästään koskematon luonto. Maanviljelyn levitessä metsistä muokattiin peltoja. Nykyään luonto on kaupunkilaistunut; metsien ja peltojen sijaan on puistoja ja kukkaistutuksia.
2. Joen makea vesi teki maanviljelystä helpompaa ja väestö kasvoi. Myös kauppiat ja rosvot saapuivat jokea pitkin.	7. Se oli tärkeä kauppapaikka ja uskonnollinen ja hallinnollinen keskus.
3. Likainen jokivesi levitti sairauksia. Tulipalot olivat myös vaarana.	8. Siellä oli jo asutusta ja sitä oli helppo puolustaa.
4. Ennen roskat ja jätteet heitettiin Aurajokeen, nykyään ei juurikaan. Maatalouden päästöjä on rajoitettu, ja Aurajoen vesi puhdistetaan.	9. Monet yritykset ovat käyttäneet Aurajoen savea tuotteissaan.
5. Rakennukset ovat hyvässä kunnossa ja niille on muita käyttäjiä.	10. Sitä pidetään hyvin tärkeänä, koska kalojen määrää tutkitaan säännöllisesti ja niiden pääsy patojen toiselle puolelle on turvattu.
6. Rautakaudella Turun alueella oli	

REITIN KULKEMISEN JÄLKEEN SUORITETTAVAT TEHTÄVÄT

SAVITYÖT

Kuvaamataidon tunnille. Kupittaa Saviosakeyhtiö teki suosittuja esineitä, joissa kuvattiin hauskaasti ihmisiä arkipuhissaan. Oppilaiden tehtävä on tehdä saviesine, joissa kuvataan samoin ihminen tai ihmisiä arjessa: esimerkiksi kaupassa, aamutoimissaan, työssä tai harrastuksissa. Kaikki Kupittaa Saviosakeyhtiön keraamiset esineet oli myös signeerattu, joten oma työ myös signeerataan.

MITÄ MUISTAT?

Oppilaat täyttävät aukkotehtävän, jonka jälkeen opettaja lukee tekstin, josta oikeat vastaukset selviävät. Vastaustekstin avainsanat on **lihavoitu**.

Turku, Suomen sydän

Turku on Suomen **vanhin** kaupunki. Se on kasvanut **Aurajoen** ympärille. Se on **70** kilometriä pitkä ja siinä on **11** koskea.

Suomen sydän -polun alussa on paljon vanhoja rakennuksia, kuten **Tuomiokirkko ja arkkipiispan asunto** (tai **Ett hem -museo** ja **Dahlströmin palatsi**). Sibeliusmuseon kohdalla sijaitsi ennen Pehr Kalmin perustama **Turun kasvitieteellinen puutarha**.

Autot menevät joen yli Tuomaansillalta, mutta junat **Rautatiesillalta**. Sillan jälkeen tullaan **Raunistulaan**. Siellä oli aiemmin paljon **rikollisuutta**, mutta nykyään alue on rauhoittunut.

Barkerin tehtaalla valmistettiin **1900**-luvun alussa puuvillakangasta. Nykyään tiloja käyttävät mm. **taiteilijat** (tai **nyrkkeilijät, painijat**).

Aurajoen varrella Koroisissa asui keskiajalla **piispa**. Hän oli Suomen **mahtavin** mies. Koroisiin tulivat myös **kauppamiehet** (tai **vainolaiset, hyökkääjät**).

Aurajoen rannoilla on paljon erästä ainetta eli **savea**. Sen vuoksi Turkuun perustettiin **Kupittaa Savi**, jossa valmistettiin mm. **tiiliä** (tai **saviesineitä, astiastoja**).

Halisten koskella oli ennen vanhaan **vesimylly**. Nykyään siellä voi harrastaa esimerkiksi **kalastusta** (tai **melontaa**).

MITÄ MUISTAT?

Täydennä aukot oikeilla vastauksilla!

Turku on Suomen _____ kaupunki. Se on kasvanut _____ ympärille. Se on _____ kilometriä pitkä ja siinä on _____ koskea. Suomen sydän -polun alussa on paljon vanhoja rakennuksia, kuten _____ ja _____.

Sibeliusmuseon kohdalla sijaitsi ennen Pehr Kalmin perustama _____. _____ . Autot menevät joen yli Tuomaansillalta, mutta junat _____. Sillan jälkeen tullaan _____. Siellä oli aiemmin paljon _____, mutta nykyään alue on rauhoittunut.

Barkerin tehtaalla valmistettiin _____ -luvun alussa puuvillakangasta. Nykyään tiloja käyttävät _____. Aurajoen varrella Koroisissa asui keskiajalla _____. Hän oli Suomen _____ mies. Koroisiin tulivat myös _____.

Aurajoen rannoilla on paljon erästä ainetta eli _____. Sen vuoksi Turkuun perustettiin _____, jossa valmistettiin _____. _____ koskella oli ennen vanhaan _____. Nykyään siellä voi harrastaa esimerkiksi _____.

SUOMEN SYDÄN -LEHTI

Tämä tehtävä on suunniteltu tehtäväksi reitin jälkeen, mutta juttuaiheet voidaan jakaa oppilaille jo etukäteen, jotta he voivat reitillä kiinnittää huomionsa omaan aiheeseensa.

Lehden nimi on Suomen sydän. Oppilaat kirjoittavat esim. pareittain pienen jutun + piirtävät kuvan liittyen reittiin.

Tehtävänanto: Tehdään oma sanomalehti! Toimita artikkeli ja kuva Suomen sydän -lehteen. Muista valita kiinnostava, erikoinen tai hauska näkökulma!

Aiheet (11 juttuaihetta):

Mahtava Koroisten piispa, Aurajoen tuomaa, Aurajoki – haiseva likajoki, Savipässin pusku, Raunistulan roistot, Barkerin tehtaot, Halisten kosken kalat, Halisten myllyn jauhoja, Turun alueen luonto, kirkot kertovat, Turun vanhat rakennukset

RUNO

Tehtävänanto: Kirjoita runo Aurajoelle! Kuvaile runossa Aurajoen luontoa tai joen merkitystä halki vuosisatojen.

ELÄYDY HISTORIAAN

Tehtävänanto: Valitse Turun historiasta joku oikeasti elänyt henkilö tai kuvitteellinen hahmo, joka olisi oikeasti voinut olla olemassa.

Mikä hahmo olisit?

Millainen olisi tavallinen päiväsi?

Missä asuisit, millainen olisi perheesi, mitä tekisit?

Mikä olisi mukavaa ja mikä ikävää?

Tee päivästäsi tarina tai sarjakuva!